

Høringsinnspill fra WWF Verdens naturfond, Naturvernforbundet, Natur og Ungdom og Oil Change International

Representantforslag om en ny petroleumsmelding om utvikling og forutsigbarhet for Norges største næring

Dokument 8:25 S (2025-2026)

Vi takker for muligheten til å avgi høringssvar til Representantforslaget om en ny petroleumsmelding. Organisasjonene vil anbefale Stortinget å ikke vedta forslaget i sin helhet med bakgrunn i begrunnelsene gitt under.

En plan for omstilling

WWF Verdens naturfond, Naturvernforbundet, Natur og Ungdom og Oil Change International er positive til å legge til rette for en gradvis omstilling på norsk sokkel og utvikling av nye næringer med betydelig lavere klimagassutslipp. For å hindre farlige klimaendringer, trengs en omstilling vekk fra olje, kull og gass. Dersom Norge ikke henger med i denne utviklingen, utsetter vi samfunnet for økonomisk risiko og klimarisiko. Vi må fornye, ikke forlenge vår oljevirksomhet, slik at vi kutter utslipp og skaper trygge jobber for fremtiden.

I 55 år har oljeselskapene brukt store ressurser på letevirksomhet i alle de åpnete områdene på norsk sokkel. Sannsynligheten for at man skal gjøre nye store funn nå, er liten. Da oljeskattepakken kom i 2020, ble de fleste gjenværende funnene på norsk sokkel bygget ut. Disse vil sørge for at oljeproduksjonen vil nå en topp i 2026, men etter dette vil man se en bratt nedgang i produksjonen. Dette skyldes at det er få gjenværende funn å bygge ut og lite sannsynlig at det vil bli funnet nye ressurser som kan holde dagens produksjonsnivå oppe. Det siste store funnet som ble gjort på sokkelen var for 15 år siden da man oppdaget Johan Sverdrup i Nordsjøen. Siden den gang har det vært oppdaget svært lite nye ressurser.

87 prosent av ressursene på norsk sokkel ble oppdaget i forrige årtusen (1969-1999), mens bare 2 prosent av ressursene har blitt oppdaget de siste ti årene. Samtidig har antallet letebrønner holdt seg på et stabilt nivå. Siden år 2000 har det blitt boret 711 brønner på norsk sokkel. Likevel har de større funnene uteblitt. Disse tallene indikerer at det er lite sannsynlig at man vil gjøre større funn på norsk sokkel i årene framover og at tilveksten av nye, uoppdagede ressurser vil være begrenset.

Da bør ikke petroleumspolitikken baseres på at vi skal opprettholde et kunstig høyt tempo i leting og produksjon, etterfulgt av et brått fall. I kjølvannet av oljeprisfallet i 2014, der prisen på nordsjøolje falt fra godt over 100 USD per fat til under 40 USD på ganske kort tid, [opplevde norske regioner med høy eksponering mot petroleumsnæringen kraftige økninger i arbeidsledigheten](#). I perioden etter oljeprisfallet forsvant om lag 50 000 sysselsatte i næringen. Selv om man i ettertid har fått økte investeringer, særlig etter oljeskattepakken, og økt sysselsetting i næringen, viser historien oss at når en sektor som olje og gass rammes kraftig og raskt, så rammes arbeidsmarkedet hardt. Ifølge analysen fra Norges Bank førte en økning i lokal arbeidsledighet på 1 prosentpoeng til at sysselsettingsandelen ved utgangen av 2019 var ca. 0,4 prosentpoeng lavere, selv om ledigheten formelt var tilbake på før-sjokk-nivå. En plan for sluttfasen til olje- og gassindustrien, slik Klimautvalget 2050 har anbefalt,

vil gi langt tryggere rammer for næringen og for arbeidsmarkedsregionene med stor eksponering.

En petroleumsindustri i tråd med Norges klimaforpliktelser

Verdens fossilprodusenter planlegger å utvinne mer enn dobbelt så mye kull, olje og gass som 1,5-gradersmålet i Parisavtalen tillater. Det viser statusrapporten [“The Production Gap Report”](#) fra 2025. I [IEAs Net Zero Emissions-scenario](#) (s. 239) er det ikke behov for nye store olje- og gassprosjekter.

Mer produksjon på mellomlang sikt er ikke i tråd med Norges og verdens klimamål. Den nylig utgitte rapporten [Klima i Norge fra Norsk klimaservicesenter](#) påpeker at Norge kan risikere en temperaturøkning på rundt 3,4 grader fram mot slutten av århundret dersom utslippene av drivhusgasser fortsetter å øke. Rapporten anslår at det vil være en økning i store flommer, jord- og flomskred, styrtregn og havnivåstigning som følge av temperaturstigningen. Ifølge NVE bor [300 000 nordmenn i områder som er utsatt for flom og skred](#).

Klimakrisen koster allerede milliarder av kroner i året. [Finans Norge](#) anslår at summen for vær- og naturskader er på over 35 milliarder kroner de siste 10 årene. 2023 var et ekstremår med tørke, styrtregn, flom og skred med en skadekostnad på 7,4 milliarder kroner for forsikringsselskapene.

Norge har signert Parisavtalen der verdens land forplikter seg til å arbeide for å holde den globale oppvarmingen under 2 grader og helst til 1,5 grader. En [nylig publisert analyse fra Oil Change International](#) viser at til tross for dette har Norge, sammen med USA, Canada og Australia, samlet økt produksjonen av olje og gass siden Parisavtalen ble inngått med nær 40 prosent fram til 2024. I resten av verden har utvinningen falt med 2 prosent i samme periode.

Den internasjonale domstolen [ICJ](#) har nylig understreket viktigheten av staters ansvar for å oppfylle målet om 1,5 grader. I Klimaloven har Norge forpliktet seg til å bli et lavutslippssamfunn innen 2050, noe som innebærer en utslippsreduksjon på 90-95 prosent av innenlandske utslipp. Derfor trengs det tiltak for nasjonale utslippsreduksjoner i tillegg til å utvikle andre næringer som vi kan leve av også i årene framover.

Klimautvalget 2050 vurderte hvordan Norge kan nå målet om å bli et lavutslippssamfunn i 2050. Deres anbefalinger gikk ut på at alle beslutninger som tas i dag, må baseres på et mål om at så godt som alle klimagassutslipp i Norge må være fjernet for godt innen 2050. Norsk klimapolitikk må vektlegge varig omstilling til nullutslipp, og tempoet i omstillingen må derfor økes.

På klimatoppmøtet i Belem kunngjorde president Corrêa do Lago et nytt internasjonalt [veikart for overgang bort fra fossile brensler](#). Veikartet skal adressere de økonomiske, sosiale og finansielle utfordringene i omstillingen, og peke på konkrete og troverdige veier for å bygge ut alternativer med lave eller ingen utslipp. Utfallet fra Belem viser tydelig at utfasing av olje og gass blir en stadig mer styrende ramme for internasjonal klimapolitikk. Denne

retningen vil bare bli styrket i årene som kommer, og Norge må forholde seg til at globalt samarbeid nå dreier mot en kontrollert nedtrapping av fossil energiproduksjon.

Etterspørselen etter norsk gass faller dramatisk

De siste årene har flere rapporter og analyser vurdert hvorvidt det er behov for mer leting etter gass for å dekke EUs gassbehov i fremtiden. Konklusjonen fra både [Zero Carbon Analytics mfl.](#) og [Menon Economics](#) er at gassbehovet kan dekkes uten at det bygges ut nye prosjekter på norsk sokkel – og at det derfor heller ikke er behov for leting etter mer gass.

EUs etterspørsel etter gass er på vei ned. Selv i scenarioer hvor man forutsetter en energipolitikk hvor ingen klimamål oppfylles, vil etterspørselen være mye lavere enn i dag. Gitt at EU når sine egne klimamål, vil behovet etter gass være 93 prosent lavere i 2050 enn det var i 2024. I tillegg er ikke Norge den eneste tilbyderer av gass til EU. Gassbehovet dekkes også av andre land som selger rørgass til EU, og EU har allerede inngått flere langsiktige kontrakter for leveranse av flytende gass (LNG) fra andre leverandørland som USA. Disse tilbudene er, sammen med eksisterende norsk produksjon, tilstrekkelig til å dekke stadig synkende etterspørsel. En synkende etterspørsel kombinert med høyere kostnader som følge av at feltene med lavest produksjonskostnad allerede er bygget ut, samt færre og mindre funn per investerte letekrone, vil gjøre at lønnsomheten til norsk olje- og gassnæring ikke vil være på samme høye nivå som tidligere. Flere av feltene kan ha negativ samfunnsøkonomisk lønnsomhet.

Ytterligere leting vil dessuten ha begrenset innvirkning på EUs evne til å fase ut russisk gass. Import av russisk gass er allerede mye lavere enn for et par år siden, og resten skal fases ut innen utgangen av 2027/28 – lenge før ny leting etter gass på norsk sokkel vil øke norsk gassproduksjon noe særlig.

[Ny fagfellestudert forskning](#) har dessuten vist at økte leveranser av gass til Europa kan føre til at energiomstillingen svekkes på lang sikt, ved at utbygging av fornybar energi blir mindre lønnsomt.

Rettferdig omstilling

Omstillingen bort fra olje og gass må innebære en rettferdig og forutsigbar omstilling av arbeidsplasser knyttet til olje- og gassnæringen. Da er det behov for en styrking av leverandørindustriens arbeid med fornybar energi som havvind. Verftene etterspør allerede kvalitative vilkår for tildeling, mulighet for læring på mindre prosjekter, og å bedre utnyttning av kompetanse. Det er helt nødvendig å sikre forutsigbare rammevilkår, og da er en videreføring av dagens letepolitikk det som gir minst trygge forutsetninger for norske arbeidsplasser. Virkningene fra oljeskattepakken er dalende. Rosenberg Worley i Stavanger og Aker Solutions i Egersund står overfor permittering og nedbemanning. Hovedmålet må være å forebygge en ny oljekrise med brått aktivitetsfall og tap av sysselsetting, samtidig som vi rustar leverandørindustrien og norsk næringsliv til en økonomi med markant mindre etterspørsel etter olje og gass.

Fremover må vi prioritere ressursene våre: kompetanse, kraft og midler. Kompetansebehovsutvalget fremhever i sin rapport “[Utfordringer for grønn omstilling i](#)

[arbeidslivet](#)” (2023) at høy aktivitet i olje- og gassnæringen, kombinert med attraktive lønnsvilkår, risikerer å binde opp kompetanse som er avgjørende i for utviklingen av andre næringer. [Tidligere forskning](#) viser også en tydelig sammenheng mellom lavere nivå i olje- og gassnæringen og raskere utvikling av norsk havvind. Virkemidler for å øke letenivået i norsk olje- og gassnæring kan dermed fortrenge den grønne omstillingen. Organisasjonene stiller seg bak intensjonen om å styrke norsk leverandørindustri og teknologiutvikling, og bygge på verdifull erfaring fra petroleumsutvinning. Derfor understreker vi behovet for å styrke innsatsen på prosjekter innenfor blant annet havvind, i stedet for å binde kompetanse og ressurser i flere tiår på økt olje- og gassvirksomhet som det ikke er rom for innen 1,5-gradersmålet i Parisavtalen.

For å klare overgangen fra en fossiløkonomi til en nullutslippsøkonomi så trengs det politikere som velger å prioritere og satse på innovasjon og nye næringer som kan sørge for arbeidsplasser og eksportinntekter også i framtiden. Norge har et stort potensial for å utvikle næringer som bygger på kompetansen i offshore- og verftsindustrien, for eksempel innenfor havvind, CO2-lagring og grønn skipsfart. I begynnelsen vil det kreve støtteordninger og ekstra drahjelp, akkurat slik oljebransjen har fått opp gjennom årene. Det er også viktig med en plan for å sørge for at de som mister jobben i oljesektoren har et sted å gå til, for som grafen viser, er det verdien av arbeidskraften og kompetansen, ikke naturressursene i seg selv, som er det viktigste for norsk økonomi.

Oppsummering

En petroleumsmelding med de forutsetningene som forslagsstillerne legger til grunn, vil forsinke omstillingen. Derfor anbefaler organisasjonene at forslaget ikke vedtas, men at Stortinget heller går inn for å utarbeide en plan for rettferdig omstilling i tråd med Klimautvalget 2050s anbefaling.

Verbalforslag: Stortinget ber regjeringen ikke utlyse eller tildele lisenser gjennom TFO-ordningen og avlyse 26.konsesjonsrunde, i påvente av at Stortinget vedtar en plan for sluttfasen av norsk olje- og gassvirksomhet basert på prinsipper om rettferdig omstilling. Fram til planen er vedtatt, deles det ikke ut nye utvinningstillatelser eller gis nye PUD-godkjenninger.